

Van der Staaij

Zondag vastgesteld dat vergeleken met de praktijk in het buitenland, zoals Duitsland en Japan, werktijdverkortings in Nederland in het algemeen slechts een uiterst marginale rol als calamiteiten-instrument vervult. Volgens hem werd het voor 1983 breder als conjunctuurinstrument ingezet. Herkent de minister deze omslag? Volgens de auteur zijn er mede gelet op de positieve ervaringen in andere landen voldoende redenen om ook in Nederland een ruimere inzet van het instrument te bepleiten, waarmee collectieve ontslagen kunnen worden voorkomen.

Werktijdverkortings kan ook worden ingezet als onderdeel van een herstructurering, waarbij noodzakelijke afvloeiing van werknemers zoveel mogelijk vanuit de bestaande arbeidsplaats kan gebeuren. De betrokken werknemers worden gedeeltelijk op non-actief gezet, waarbij zij een partiële werkloosheidsuitkering ontvangen, en worden via om- en bijscholing "klaarge-maakt" voor een baan bij een andere werkgever. Zou deze variant op werktijdverkortings, net als in Duitsland, op grotere schaal moeten worden ingezet? In dit verband tot slot nog een opmerking over de Europese context. Blijkens de Europeesrechtelijke beoordeling kan de verlening van een ontheffing van het verbod van werktijdverkortings mogelijk als verboden staatssteun worden aangemerkt. Is de regering voornemens het instrument "werktijdverkortings" aan te melden bij de Europese Commissie?

Onlangs is door het NIBUD onderzoek gedaan naar het financieel gedrag van werkende jongeren. De SGP-fractie is geschrokken van de uitkomsten hiervan. Al jong heeft bijna 15% van de werkende jongeren schulden: gemiddeld bijna f 500. De hoogte van de schulden loopt op met de leeftijd en ook het aantal jongeren met schulden stijgt naarmate ze ouder worden. De gehele groep werkende jongeren in dit onderzoek heeft een schuld van gemiddeld ruim f 3100. Ook blijkt het voor de schuldhelpverlening nog steeds een probleem om jongeren met schulden te helpen. De SGP-fractie vindt de uitkomsten van dit onderzoek zeer verontrustend. Ik vraag de regering om een reactie te geven op dit onderzoek en op de suggesties die in dit kader vandaag naar voren zijn gebracht. Het beleid

zou eenduidig gericht moeten zijn op het ontmoedigen van het "rood staan" en bevordering van de spaarzin. Hoe komt het dat daarvan in de praktijk weinig terecht lijkt te komen?

Over twee maanden organiseert het ministerie van SZW een internationaal congres over kinderarbeid. Centraal staat het verdrag betreffende het verbod en de onmiddellijke actie voor de uitbanning van de ergste vormen van kinderarbeid. In 1999 is dit verdrag door de ILO aangenomen en in december 2000 goedgekeurd door de Tweede Kamer. Nog steeds is het Verdrag niet door ons land geratificeerd. De beschamende reden hiervoor is dat in Nederland jongens en meisjes van 16 jaar mogen meedoen aan pornografische optredens. Dit is in strijd met het verdrag. Daarom moet onze zedelijkheidswetgeving worden aangepast. Reeds in het verslag bij de goedkeuringwet heeft de SGP-fractie erop aangedrongen om dit aspect uit de algehele aanpassing van de zedelijkheidswetgeving te lichten en met voorrang te behandelen. Dit leek de regering niet nodig en verstandig. Echter, de partiële herziening van de zedelijkheidswetgeving is door het late tijdstip van indiening nog niet door de Kamer. Wij vinden het voor Nederland als organisator van het congres ronduit een genante en beschamende vertoning dat wij om die reden zelf het verdrag nog niet hebben bekrachtigd. Hoe gaat de regering dit straks uitleggen? Waarom heeft de minister van SZW vanuit zijn verantwoordelijkheid niet eerder aangedrongen om haast te maken met deze wijziging van de zedelijkheidswetgeving?

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

Sluiting 23.45 uur

□

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

1. twee koninklijke boodschappen, ten geleide van de voorstellen van (rijks)wet:

Wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met onder meer de invoering van een regeling voor de bekostiging van het leerwegondersteunend onderwijs en het praktijkonderwijs en een regionaal zorgbudget (28135);

Wijziging van de Arbeidstijdenwet (werkgevers aansprakelijkheid voor overtredingen van bestuurders, zijnde werknemers) (28146).

Deze koninklijke boodschappen, met de erbij behorende stukken, zijn al gedrukt en rondgedeeld;

2. de volgende voorstellen van wet:

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 2001 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28136);

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2001 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28137);

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin (II) voor het jaar 2001 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28142);

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2001 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28143);

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2001 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28144);

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2001 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28145);

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Infrastructuurfonds voor het jaar 2001 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28148);

Lijst van ingekomen stukken

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 2001 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28149);

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2001 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28150);

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 2001 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28151);

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 2001 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28152).

Deze voorstellen van wet zijn al gedrukt en rondgedeeld;

3. de volgende brieven:

een, van de minister van Buitenlandse Zaken, over de recente internationale ontwikkelingen inzake terrorismebestrijding (27925, nr. 29);

een, van de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, inzake uitbreiding van de Europese Unie (23987, nr. 9);

twee, van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, te weten: een, ten geleide van het verslag van de Begrotingsraad van 21 en 22 november 2001 (21501-03, nr. 46); een, ten geleide van zeven fiches die werden opgesteld door de Werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC) (22112, nr. 216);

twee, van de minister van Justitie, te weten: een, over Marktwerking, deregulering en wetgevingskwaliteit (24036, nr. 238);

een, ten geleide van rapport MDW-werkgroep (24036, nr. 239);

een, van de staatssecretaris van Justitie, over (uitgeprocedeerde) asielzoekers zonder overheidsvoorzieningen (19637, nr. 631);

drie, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, te weten:

een, over intensivering van de samenwerking tussen de landen van het Koninkrijk ter bestrijding van internationaal terrorisme (27925,

nr. 30);

een, ten geleide van het verslag van het bezoek aan Curaçao van 20 tot en met 25 oktober 2001 (28000-IV, nr. 8);

een, over de korting van 25% van de kosten van wegen (28000-B, 28000-C, nr. 13);

drie, van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, te weten:

een, over het meerjarig perspectief voor cultuur (27432, nr. 43);

een, over het niet uitreiken van de Prijs der Nederlandse Letteren door de Koning der Belgen aan Gerard Reve (28000-VIII, nr. 83);

een, over de inwerkingtreding van de bekostigingssystematiek van het kunstonderwijs (28000-VIII, nr. 86);

een, van de staatssecretaris van Financiën, over de vrije accresruimte van gemeenten (28000-B, 28000-C, nr. 14);

een, van de minister van Defensie, over de ontwikkelingen m.b.t. de inzet van Nederlandse militaire eenheden ter versterking van de door de Verenigde Staten geleide coalitie tegen het internationale terrorisme (27925, nr. 28);

een, van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, over de toekomst van de nationale luchthaven (26959, nr. 19);

een, van de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de ministers van Verkeer en Waterstaat en van Economische Zaken, over bouwfraude en corruptie bij ambtenaren (28093, nr. 18);

drie, van de minister van Economische Zaken, te weten: een, over de voorlopige agenda van de Onderzoeksraad die op 10 december 2001 in Brussel plaatsvindt (21501-13, nr. 67);

een, ten geleide van het verslag van het bezoek aan Hongarije op 15-16 oktober 2001 (28000-XIII, nr. 31);

een, ten geleide van de kabinetsreactie op het Interdepartementaal Beleidsonderzoek naar de kosten-effectiviteit van energiesubsidies (IBO-energiesubsidies) (28155);

een, van de staatssecretaris van Economische Zaken, ten geleide van het verslag van het bezoek aan Slowakije en Tsjechoï van 29-31 oktober 2001 (28000-XIII, nr. 32);

vier, van de minister van Verkeer en Waterstaat, te weten:

een, inzake nadere informatie over het vervolproces m.b.t. trajectnota/

MER VERA (Verbinding Roosendaal-Antwerpen) (27435, nr. 2);
een, over "Autodate" (28000-XII, nr. 35);

een, over het amendement-Dijsselbloem, nr. 8 (28000-A, nr. 11);
een, over de stand van zaken van het project Spoorzone Delft (28000-A, nr. 12);

twee, van de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, te weten: een, over Waterbeleid (27625, nr. 13);
een, ten geleide van de bestuursnotitie watertoets en de handreiking watertoets (27625, nr. 14);

drie, van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, te weten: een, ten geleide van antwoorden op de door de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid gestelde vragen inzake het Europees Sociaal Fonds (ESF) (26642, nr. 27);
een, inzake reactie rapport Kinderen in armoede, opgroeien in de marge in Nederland (28000-XV, nr. 16);
een, over de toezeggingen n.a.v. het begrotingsonderzoek d.d. 22 november 2001 (28000-XV, nr. 17);

twee, van de minister en de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, over de toekomstige structuur van de uitvoering werk en inkomen (SWU) (26448, nrs. 35 en 37);

twee, van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, te weten: een, over kostenberekening gewenningsuitkering Anw (28000-XV, nr. 18);
een, over de beoogde vernieuwing van het emancipatiesubsidiebeleid (28009, nr. 5);

zes, van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, te weten: een, over de evaluatie van de Koppelingswet (19637, nr. 632);
een, ten geleide van het rapport "Een keten van lege zondagen" (25424, nr. 37);

een, over persoonsgebonden budget voor psychiatrisch gestoorde dak- en thuislozen (25424, nr. 38);
een, over de preventie van huiselijk geweld (28000-XVI, nr. 39);
een, inzake het advies van de commissie-Tabaksblad (28008, nr. 12);
een, over de intensive care (28008, nr. 13);

een, van de ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, ten geleide van de tweede voortgangsrapportage over de ontwikkeling van de Nederlandse Voedselautoriteit (26991, nr. 58);

Lijst van ingekomen stukken

twee, van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, te weten:

- een, over kinderopvang (26587, nr. 17);
- een, ten geleide van het Interdepartementaal Beleidsonderzoek: Toegang tot zorg en indicatiestelling in de AWBZ (28156);
- een, van het lid Th.A.M. Meijer c.s. over de inwerkingtreding van het Legkippenbesluit (28110, nr. 2);
- een, van de commissie voor de verzoekschriften, ten geleide van jaarverslag van het vergaderjaar 2000-2001 (28043);
- twee, van de Algemene Rekenkamer, te weten:
  - een, ten geleide van het rapport "Sociale werkvoorziening" (28130);
  - een, ten geleide van het rapport "Reïntegratie arbeidsongeschikten" (28131).

Deze brieven zijn al gedrukt en rondgedeeld;

4. een brief van het lid Van Blerck-Woerdman c.s. ten geleide van het voorstel van wet van de leden Van Blerck-Woerdman, Oudkerk, Buijs en Van der Vlies tot wijziging van de Wet op de Geneesmiddelenvoorziening in verband met verruiming van de bevoegdheid van apothekhoudende artsen tot uitoefening van de artsennijbekendheid (28158).

Dit stuk is al gedrukt en rondgedeeld en voor advies naar de Raad van State gezonden;

5. de volgende brieven:

- een, van de minister van Buitenlandse Zaken, inzake publicatie n.a.v. Seminar godsdienstvrijheid in OVSE-gebied;
- een, van de minister van Justitie, inzake partiële wijziging zedelijkheidswetgeving;
- vier, van de staatssecretaris van Justitie, te weten:
  - een, inzake uitstel beantwoording Kamervragen inzake de voortgangsrapportage van het strafrechtelijk onderzoek post-Fort en over de aanbevelingen uit het evaluatieonderzoek door Van de Bunt, Fijnaut en Nelen;
  - een, inzake minimumnormen opvang asielzoekers;
  - een, inzake het planningsoverleg 11 december 2001;
  - een, inzake doorrijden na een ongeval;

een, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ten geleide van het onderzoeksrapport "Toepassing van kwaliteitsinstrumenten door de rijksoverheid";

een, van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, ten geleide van het jaarwerkplan 2002 Inspectie van het Onderwijs;

drie, van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, te weten:

- een, inzake huisvestingsproblematiek justitiële scholen;
- een, ten geleide van het advies van de Onderwijsraad inzake OALT;
- een, inzake Publicatie PISA rapport;
- twee, van de minister van Financiën, te weten:
  - een, inzake de voortgang Stichting Joods Humanitair Fonds en Stichting Maror-gelden Overheid;
  - een, inzake Financial Action Task Force on money laundering (FATF);

een, van de staatssecretaris van Defensie, inzake afstoting overtollige tanks;

twee, van de minister van Economische Zaken, te weten:

- een, inzake evaluatie Milieu Actie Plan (MAP);
- een, ten geleide van de economie-rapportage;
- een, van de staatssecretaris van Economische Zaken, inzake intellectuele eigendom en Innovatie;
- een, van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, ten geleide van de ICT-nota ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid "Sociaal Digitaal";

twee, van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, te weten:

- een, inzake Toekomst Groen Onderwijs;
- een, inzake Mond- en klauwzeerconferentie 12 en 13 december 2001;
- vier, van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, te weten:
  - een, inzake stand van zaken bijstandsakkoord Marokko;
  - een, inzake uitvoering Abw 2001;
  - een, ten geleide van Ctsv-rapporten "Cijfers in beeld" en "De productie van Wao Instroomcijfers";
  - een, ten geleide van de resultaten van het onderzoek Arbeidsvoorwaardenontwikkelingen in 2000.

De voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies en niet te drukken;

6. de volgende brieven:

- een, van J.W. Anthony, inzake het besluit Detailhandel & Ambachtsbedrijven Milieubeheer;
- een, van C.A. Vliegthart, inzake de commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten;
- een, van P. Verboom, inzake bezwaar wetsvoorstel "Verbod op de Pelsdierenhouderij";
- een, van J. Ruis, over de Zorgsector;
- een, van de Gedeputeerde Staten van Zeeland, inzake motie "zwerfvuul";
- een, van drs. O.S. Bánki, inzake evaluatie van het regeringsstandpunt Tropisch Regenwoud;
- een aantal, over Pelsdierenhouderij;
- een, van D. Domacassé-Lebacs, over Curaçao als dertiende provincie van Nederland;
- een, van de Stichting Advocadur, over o.a. Bouwfraude en Schiphol-tunnel.

De voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies;

7. een brief van J. Keizer, inzake discriminatie.

Deze brief ligt op de griffie ter inzage.